

Skolestart 1870 på Frederik Juels Skole

af Laurits M. Thuroe

Barnet, lig den unge Fole,
Kaad sig tumler om,
Hader Tvang og frygter Skole,
Friheds første Bom.
Dog som Føllet maa det aves,
Lystre pænt og smukt.
Skal som Jorden pløjes, graves,
For at give Frugt.

Skolen som en kærlig Moder
Aver op de smaa,
Poder ind dem Kundskabs Goder,
Saa de væbnet staa.
Naar fra Skole ud de drage
Bort til Kamp og Strid.
Aandens Vaaben med de tage,
Kundskab, Kløgt og Vid.

En Dag oprandt Skoletiden,
Med min Bror jeg gik
Op til Skolen, hvor jeg siden
Al min Kundskab fik.
Smukt den ligger, skøn at skue
Under Blades Ly,
Midt for Lindetræers Bue
Som en Jomfru bly.

Hvid er Muren, rødt er Taget,
Klokketaarn det bær.
Gamle Skole, højt bedaget,
Hvor jeg har dig kær.
Thi du gemmer tusind Minder
Mere værd end Guld.
Minder, som mig sammen binder
Med dig, Fred'rik Juel.

Pilekrogen i Troense. Laurits M. Thuroe voksede op i et fattigt hjem, men omgivet af den smukkeste natur, som tænkes kan.

Dog fra Skolens første Dage,
Lyse er de ej.
Men jeg vil ej klynke – klage,
Thi de hærder mig.
Nederst sat i yngste Klasse –
Fattig enkes søn,
Ret for denne Plads maa passe,
Var vor Lærers Skøn.

Sæd det var fra Arilds Dage[1],
Prøve forud gik,
Men i Navneorden tage
Blev nu bedre Skik.
Sagen var, at Lærersønnen
Christian, tyk og fed,
Denne Dag indhøstet' Lønner –
Andersen han hed.

Tvende Aar jeg havde skrevet,
Regnet, læst med Mor,
Og vist lige vidt det drevet
Som min store Bror.
Ak, de skønne, spildte Kræfter,
Spildt de var dog ej.
Ved Examen der kom efter
Fik Belønning jeg.

Ej Minervas[2] ild kan slukke
En Seminarist.
Hver, som Kundskabs Frugt vil plukke,
Finder den forvist.
Øverst blev jeg snart i Klassen,
Og da jeg forstod
Ved min Flid at holde Pladsen
Blev han mig ej god.

Spanskrør maatte tit jeg smage,
Klø jeg fik som faa.
En gang laa jeg trende Dage
Pryglet gul og blaa.
Men med et min Trængsel endte,
Andet Kald, han tog.
”Frederik Juell”, han Ryggen vendte,
Op til Fyn han drog.

Der kom lykkelige Tider,
Nu min Sol opstod;
Atter nød jeg Fuglekvidder,
Atter fik jeg Mod.
Lærer Jensen tog ved Haanden
Faderløse Dreng;
Føde gav han mig for Aanden
Rørte Hjertes Streng.

Alt hvad skønt og smukt han ejed',
Podet han mig ind.
Nag og Vrede han bortfejded
Af mit Barnesind.
Kærlighed til Gud og Næsten
Var hans store Bud.
Fulgte det, Vorherre Resten
Sørged' for fuldt ud.

N. M. Hansen, Torvet i Svendborg.

Brødrene Laurits og Rasmus Thuroe fotograferet
i 1871. (Foto: lokalarkivet)

Han mig tog til Verdens Ende
I Geografi.
Nordens Guder fik jeg kende
I Mytologi.
Danmarks Konger, Danmarks Helte
Vaagnet' op paany –
Sejrende ved Sund og Bælte
Under Vaabengny.

Naar vi Børn ved Skolen mødtes,
Var der Liv og Lyst.
Mange spildte Kræfter ødtes,
Naar vi tog en Dyst.
Men naar Taarnets Klokke lyder,
Alle Travlhed faar,
Thi vi ved, at det betyder,
Nu paa Plads vi maa.

Ind i Skolestuen trampe
Flokken, store – smaa;
Træsko med to høje Klampe
Har vi alle paa.
Gyseligt Spektakkel lyder,
Naar vi foer af Sted.
Men da fra Kateder byder
Lære'n: "Sæt Jer ned."

De to Snese, Skolen rummed',
Kende Pligtens Bud.
Larm og Trampen straks forstummed',
Stilhed hersker nu.
Halvt af Piger, halvt af Dreng,
Fire Rækker hver,
Sidder nu paa lange Bænke,
Og mod Lære'n ser.

Først en Salme vi istemmer,
Derpaa "Fadervor"
Jublet ud med Barnestemmer
Ret som Englekor.
Siden da er Tiden gangen
Mer' end Seksti Aar,
Aldrig glemmes Morgensangen
Aldrig "Fadervor".

Lærer J.P. Jensen, som blev ansat i 1872 på Frederiks Juels Skole, blev en god lærer for Laurits Thurøe. (Foto:lokalarkivet)

Noter: [1] Fra tidernes begyndelse. [2] Romersk gudinde, som bl.a. var visdommens beskytter.

Laurits Martin Thurøe blev født 5/2-1863 i Troense og voksede op i Pilekrogen. I 1933 udgav han bogen "En Landsbydrengs Barndomserindringer". Hele bogen er skrevet på vers. Ovenstående er kun et lille uddrag fra denne bog.

Som det fremgår af ovenstående, var Laurits allerede faderløs, da han startede i skolen. Hans far var styrmand og druknede i Nordsøen i 1865. At havet var farligt afskrækkede hverken Laurits eller hans storebror, begge tog til søs efter endt skolegang. Det endte tragisk for storebroren Rasmus. Han druknede i Nordsøen december måned 1880. Laurits klarede sig og blev senere grosserer i København og gift med Hulda von Spreckelsen.